

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΥ3720	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της ελληνικής γλώσσας Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Γενικού Υποβάθρου, Ειδικού Υπόβαθρου, Ειδικότητας</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία Ι (ΦΥ 1700) Εισαγωγή στη Γλωσσολογία ΙΙ (ΦΥ 2713)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=530		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- ♦ Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- ♦ Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- ♦ Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Κριτική κατανόηση του σχηματισμού και της ιστορικής εξέλιξης της αρχαίας ελληνικής (και των επιμέρους διαλέκτων της) καθώς και των σχέσεων της αρχαίας ελληνικής με άλλες αρχαίες γλώσσες λόγω κοινής καταγωγής (γλωσσ. συγγένεια) ή/και λόγω γεωγραφικής εγγύτητας (γλωσσ. επαφή).

Ανάλυση βασικών χαρακτηριστικών της αρχαίας ελληνικής γλώσσας (Φωνολογία, Μορφολογία, Σύνταξη, Λεξικό), σε πιο θεωρητικό (γλωσσολογικό) πλαίσιο και με μια πιο διαχρονική διάσταση σε σχέση με τις παραδοσιακές, δηλαδή συγχρονικές - περιγραφικές, μεθόδους ανάλυσης.

Επαρκής κατανόηση της βασικής ορολογίας και μεθοδολογίας της ιστορικής γλωσσολογίας και ανάλυση βασικών μηχανισμών και νόμων της γλωσσικής αλλαγής σε επίπεδο αρχαίας ελληνικής.

Πρακτική εφαρμογή της θεωρίας για την εξήγηση γλωσσικών φαινομένων, κατά βάση σε διαχρονικό επίπεδο, και τη γλωσσική μελέτη αντιπροσωπευτικών κειμένων ανά περίοδο ή/και διάλεκτο.

Αξιοποίηση των γνώσεων στο πλαίσιο άλλων μαθημάτων, π.χ. γλωσσολογίας, κλασικής φιλολογίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας από τους προϊστορικούς χρόνους (αρχές β' χιλιετίας π.Χ.) έως και την ελληνорωμαϊκή περίοδο (πρώτοι αιώνες μ.Χ.). Ειδικότερα: Βασική ορολογία μαθήματος. Πηγές. Θεμελιώδεις αρχές της ιστορικής γλωσσολογίας. Περιοδολόγηση. Συνοπτική εξέταση των σημαντικότερων εξελίξεων στα βασικά γλωσσικά επίπεδα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας (Φωνολογία, Μορφολογία, Σύνταξη, Λεξικό) κατά την 'προϊστορική' (2^η χιλιετία π.Χ.) και την ιστορική (αλφαβητική) περίοδο (1^η χιλιετία π.Χ.), με ιδιαίτερη έμφαση στη δεύτερη. Βασικά στάδια – υποπεριόδοι προς εξέταση: (i) Πρωτοελληνική (περ. 2000-1700 π.Χ.) (σε συσχέτιση και με το ινδοευρωπαϊκό & προελληνικό της υπόβαθρο) (ii) Πρωτοδιαλεκτική ελληνική, με έμφαση στα μυκηναϊκά κείμενα (περ. 1450-1200 π.Χ.) (iii) Αρχαίες ελληνικές διάλεκτοι της αρχαϊκής (8^{ος} – 6^{ος} αι. π.Χ.) και της κλασικής περιόδου (5^{ος} – 4^{ος} αι. π.Χ.) (iv) Κοινή της ελληνιστικής (περ. τρεις τελευταίοι αιώνες π.Χ.) και της ελληνорωμαϊκής περιόδου (περ. τέσσερις-πέντε πρώτοι αιώνες μ.Χ.).

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-course (Moodle). Διαλέξεις με προβολή διαφανειών (PowerPoint). Επικοινωνία μέσω e-course και (κυρίως) μέσω email.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Διαλέξεις	39
	Ασκήσεις Πράξης που εστιάζουν στην εφαρμογή μεθοδολογιών και ανάλυση μελετών περίπτωσης σε μικρότερες ομάδες φοιτητών	
	Ομαδική Εργασία σε μελέτη περίπτωσης. Εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης έργου	
	Εκπαιδευτική εκδρομή / Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης	
	Αυτοτελής Μελέτη	86
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή εξέταση στην ελληνική γλώσσα. • Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων / Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης [θεωρία], εν μέρει με δικαίωμα επιλογής (60%). • Επίλυση Προβλημάτων [ασκήσεις] (40%). • Η εξεταστέα ύλη, τα κριτήρια αξιολόγησης καθώς και παραδείγματα ασκήσεων αναρτώνται (σε επικαιροποιημένη μορφή) στο Ecourse. 	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΓΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ / ΜΕΛΕΤΕΣ

Allen, W. S. (2000). *Vox Graeca. Η προφορά της ελληνικής την κλασική εποχή*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη] [μτφρ. από: *Vox Graeca. The pronunciation of Classical Greek*. 3η εκδ. Cambridge (1987): Cambridge University Press].

Adrados, F. R. (2003). *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας. Από τις απαρχές έως τις μέρες μας*. Αθήνα 2003: Παπαδήμας [μτφρ. από: *Historia de la lengua griega*. Madrid (1999): Editorial Gredos].

Bakker, E. (επιμ.). (2010). *A Companion to the Ancient Greek Language*. Oxford-Malden: Wiley-Blackwell.

Colvin, S. (2007). *A Historical Greek Reader. Mycenaean to the Koiné*. Oxford-New York: Oxford University Press.

Giannakis, G. (επιμ). (2014). *Brill Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics (EAGLL)*. τ. 1-3. Boston-Leiden: Brill.

Hoffmann, O., A. Debrunner & A. Scherer (1983). *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας*, τ. 1-2: τ. 1: Ως το τέλος της κλασικής εποχής - τ. 2: Βασικά ζητήματα και γνωρίσματα της μετακλασικής Ελληνικής. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη [μτφρ. από: *Geschichte der griechischen Sprache*. τ. 1-2 Berlin (1969): De Gruyter].

Horrocks, G. (2006). *Ελληνικά. Ιστορία της γλώσσας και των ομιλητών της*. Αθήνα: Εστία [μτφρ. από: *Greek. A History of the Language and its Speakers*. London-New York (1997): Longman. Νέα (2η) αγγλική έκδοση: Oxford-Malden (2010): Blackwell].

Palmer, L. R. (2015). *Η αρχαία ελληνική γλώσσα*. Αθήνα: Παπαδήμας [μτφρ. από: *The Latin Language*. Bristol (2001): Bristol Classical Press].

Sihler, A. (2008). *Συγκριτική γραμματική της αρχαίας ελληνικής και της λατινικής*. Αθήνα: Παπαδήμας [μτφρ. από: *New Comparative Grammar of Greek and Latin*. Oxford-New York (1995): Oxford University Press].

Χριστίδης Α. - Φ. (επιμ.) (2014). *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας. Από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα*, 2^η εκδ. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας - Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη] [αγγλ. μτφρ: Christidis, A.-F. (επιμ.) (2007). *A History of Ancient Greek: From the Beginnings to Late Antiquity*. Cambridge: Cambridge University Press].

Β. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Γ. ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

Δ. ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

Ε. ΠΗΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (Πύλη): <http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html>